

Zakon o zaštiti prava pripadnika nacionalnih manjina

Tekst preuzet iz: Službeni glasnik Bosne i Hercegovine, Godina VII – Broj 12, Utorak, 6 maja 2003. godine, Sarajevo.

PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE

Na osnovu člana IV. 4. a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, na sjednici Predstavničkog doma, održanoj 20. juna 2002. godine, i na sjednici Doma naroda, održanoj 1. aprila 2003. godine, usvojila je

ZAKON O ZAŠTITI PRAVA PRIPADNIKA NACIONALNIH MANJINA

I - OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Ovim zakonom utvrđuju se prava i obaveze pripadnika nacionalnih manjina u Bosni i Hercegovini (u daljem tekstu: BiH) i obaveze organa vlasti u BiH da poštuju i štite, očuvaju i razvijaju etnički, kulturni, jezički i vjerski identitet svakog pripadnika nacionalne manjine u BiH, koji je državljanin BiH.

Član 2.

Zaštita nacionalnih manjina i prava i sloboda tih manjina, sastavni je dio međunarodne zaštite ljudskih prava i sloboda. Okvirna konvencija za zaštitu nacionalnih manjina Vijeća Evrope direktno se primjenjuje i sastavni je dio pravnog sistema BiH i entiteta u BiH.

Član 3.

Nacionalna manjina, u skladu sa ovim zakonom, je dio stanovništva-državljana BiH koji ne pripadaju ni jednom od tri konstitutivna naroda, a sačinjavaju je ljudi istog ili sličnog etničkog porijekla, iste ili slične tradicije, običaja, vjerovanja, jezika, kulture i duhovnosti i bliske ili srodne povijesi i drugih obilježja.

BiH štiti položaj i ravnopravnost pripadnika nacionalnih manjina: Albanaca, Crnogoraca, Čeha, Italijana, Jevreja, Mađara, Makedonaca, Nijemaca, Poljaka, Roma, Rumuna, Rusa, Rusina, Slovaka, Slovenaca, Turaka, Ukrajinaca i drugih koji ispunjavaju uvjete iz stava 1. ovog člana.

Član 4.

Svaki pripadnik nacionalne manjine ima pravo da slobodno bira da se prema njemu ophode ili ne ophode kao takvom i ne smije doći u nepovoljan položaj zbog takvog opredjeljenja, i bilo kakav drugi oblik diskriminacije na osnovu toga je zabranjen.

Nije dozvoljena asimilacija pripadnika nacionalnih manjina protivno njihovoj volji.

Član 5.

Pripadnici nacionalnih manjina imaju pravo na slobodu organiziranja i okupljanja radi izražavanja i zaštite svojih kulturnih, vjerskih, obrazovnih, socijalnih, ekonomskih i političkih sloboda, prava, interesa, potreba i identiteta.

Član 6.

BiH omogućava i finansijski pomaže održavanje i razvitak odnosa između pripadnika nacionalnih manjina u BiH sa pripadnicima istih nacionalnih manjina u drugim državama i sa narodima u njihovim matičnim državama.

Član 7.

Entiteti, kantoni, gradovi i općine u BiH, u okviru svojih ovlaštenja, svojim zakonima i drugim propisima potpunije će urediti prava i obaveze koje proističu iz ovog zakona i međunarodnih konvencija kojima se uređuju pitanja od značaja za nacionalne manjine.

Član 8.

BiH, entiteti, kantoni, gradovi i općine u BiH dužni su u okviru svojih budžetskih sredstava osigurati sredstva radi ostvarivanja prava koja pripadaju nacionalnim manjinama na osnovu ovog zakona.

Član 9.

U gradovima, općinama i mjesnim zajednicama (ili naseljenim mjestima) gdje pripadnici jedne nacionalne manjine čine većinu, dužni su poštovati prava pripadnika drugih nacionalnih manjina, kao i konstitutivnih naroda u BiH, uvažavajući načela njihove potpune ravnopravnosti.

II - ZNAKOVI I SIMBOLI

Član 10.

Pripadnici nacionalnih manjina mogu slobodno isticati i nositi znakove i simbole nacionalne manjine kojoj pripadaju, kao i njihovih organizacija, udruga i institucija.

Prilikom upotrebe znakova i simbola iz prethodnog stava pripadnici nacionalnih manjina obavezni su isticati i službene znakove i simbole BiH, kao i simbole i znakove entiteta, kantona i općina, u skladu sa njihovim propisima.

III - UPOTREBA JEZIKA

Član 11.

BiH priznaje i štiti pravo svakom pripadniku nacionalne manjine u BiH da upotrebljava svoj jezik slobodno i bez ometanja, privatno i javno, usmeno i pismeno.

Pravo iz prethodnog stava podrazumijeva i pravo pripadniku nacionalne manjine da upotrijebi svoje ime i prezime na jeziku manjine i da zahtijeva da kao takvo bude u javnoj upotrebi.

Član 12.

U gradovima, općinama i mjesnim zajednicama (ili naseljenim mjestima), u kojima pripadnici nacionalne manjine čine apsolutnu ili relativnu većinu stanovništva, organi vlasti osigurati će upotrebu jezika manjine između tih pripadnika i organa vlasti: da natpisi institucija budu ispisani na jeziku manjine, te da lokalni nazivi, imena ulica i drugih topografskih oznaka namijenjenih javnosti budu ispisani i istaknuti i na jeziku manjine koja to zahtijeva.

Gradovi i općine mogu svojim statutima utvrditi da prava iz prethodnog stava mogu upotrebljavati pripadnici nacionalne manjine i kada ne čine apsolutnu ili relativnu većinu stanovništva, već kada čine u gradu, općini ili naseljenom mjestu više od jedne trećine stanovništva.

IV - OBRAZOVANJE

Član 13.

Entiteti i kantoni u Federaciji BiH će svojim zakonima utvrditi mogućnosti pripadnicima nacionalnih manjina na osnivanje i vođenje vlastitih privatnih institucija za obrazovanje i stručno usavršavanje.

Finansiranje institucija iz prethodnog stava obavezne su osigurati nacionalne manjine.

Član 14.

Entiteti i kantoni u Federaciji BiH obavezni su u okviru svog obrazovnog programa (predškolskog, osnovnog, srednjeg) osigurati da se u gradovima, općinama i naseljenim mjestima u kojima pripadnici nacionalnih manjina čine apsolutnu ili relativnu većinu omogući obrazovanje na jeziku manjine.

Neovisno o broju pripadnika nacionalne manjine, entiteti i kantoni obavezni su osigurati da pripadnici nacionalne manjine, ako to zahtijevaju, mogu učiti svoj jezik, književnost, povijest i kulturu na jeziku manjine kojoj pripadaju, kao dodatnu nastavu.

Radi ostvarivanja prava iz prethodnog stava vlasti entiteta, kantona, gradova i općina obavezne su osigurati finansijska sredstva, sredstva za osposobljavanje nastavnika koji će izvoditi nastavu na jeziku nacionalne manjine, osigurati prostor i druge uvjete za izvođenje dopunske nastave i štampanje udžbenika na jezicima nacionalnih manjina.

V - INFORMIRANJE

Član 15.

Pripadnici nacionalnih manjina u BiH imaju pravo na osnivanje radio i televizijskih stanica, izdavanje novina i drugih štampanih informacija na jezicima manjine kojoj pripadaju.

Član 16.

Radio i televizijske stanice čiji su osnivači BiH, entiteti, kantoni, gradovi i općine koji ostvaruju ulogu javne službe obavezni su u svojim programskim šemama predvidjeti posebne emisije za pripadnike nacionalnih manjina a mogu osigurati i druge sadržaje na jezicima manjina.

Radio i televizijske stanice kao javni servisi BiH dužni su najmanje jednom nedjeljno osigurati posebnu informativnu emisiju za pripadnike nacionalnih manjina, na njihovom jeziku.

Entiteti i kantoni će svojim propisima utvrditi prava iz stava 1. ovog člana, na osnovu procenta zastupljenosti nacionalnih manjina u entitetu, kantonu, gradu i općini.

VI - KULTURA

Član 17.

Pripadnici nacionalnih manjina imaju pravo osnivati biblioteke, videoteke, kulturne centre, muzeje, arhive, kulturna, umjetnička i folklorna društva i sve druge oblike slobode kulturnog izražavanja, te brinuti se o održavanju svojih spomenika kulture i kulturne baštine.

U gradovima, općinama, mjesnim zajednicama (ili naseljenim mjestima), u kojima pripadnici nacionalne manjine čine preko jedne trećine stanovništva, u institucijama za kulturne aktivnosti obezbijedit će se sadržaj na jezicima nacionalne manjine. Arhivi, muzeji, ustanove za zaštitu spomenika kulture i tradicije u BiH i entitetima obavezne su u

svojim programima i sadržajima obezbijediti srazmjernu zastupljenost svih nacionalnih manjina u BiH i štititi spomenike i kulturnu baštinu nacionalnih manjina.

VII - EKONOMSKO-SOCIJALNA PRAVA

Član 18.

U gradovima, općinama i mjesnim zajednicama (ili naseljenim mjestima) u kojima pripadnici nacionalne manjine čine apsolutnu ili relativnu većinu stanovništva, organi vlasti obavezni su osigurati da se u finansijskim i bankarskim uslugama i u drugim službama javnog sektora kroz uplatnice, obrasce i formulare, te u bolnicama, staračkim domovima i drugim socijalnim ustanovama, omogući upotreba jezika manjine i tretman na jeziku manjine.

VIII - SUDJELOVANJE U ORGANIMA VLASTI

Član 19.

Pripadnici nacionalnih manjina iz člana 3. ovog zakona imaju pravo na zastupljenost u organima vlasti i drugim javnim službama na svim nivoima, srazmjerno procentu njihovog učešća u stanovništvu prema posljednjem popisu u BiH.

Član 20.

Način i kriteriji izbora predstavnika nacionalnih manjina u parlamentima, skupštinama i vijećima, u smislu prethodnog člana, bliže će se urediti izbornim zakonima BiH i entiteta, te statutima i drugim propisima kantona, gradova i općina.

Način zastupljenosti predstavnika nacionalnih manjina u izvršnoj i sudskoj vlasti, kao i javnim službama uredit će se posebnim zakonima i drugim propisima BiH, entiteta, kantona, gradova i općina.

Predstavnici nacionalnih manjina u strukturama vlasti, predstavnici su svih nacionalnih manjina i obavezni su štititi interese svih nacionalnih manjina.

Član 21.

Parlamentarna skupština BiH osnovat će Vijeće nacionalnih manjina BiH kao posebno savjetodavno tijelo koje će sačinjavati pripadnici nacionalnih manjina iz člana 3. ovog zakona.

Član 22.

Vijeće nacionalnih manjina BiH davat će mišljenja, savjete i prijedloge Parlamentarnoj skupštini BiH o svim pitanjima koja se tiču prava, položaja i interesa nacionalnih manjina u BiH.

Vijeće nacionalnih manjina BiH može delegirati stručnjaka u radu Ustavno-pravne komisije i Komisije za ljudska prava oba doma Parlamentarne skupštine BiH.

Član 23.

Parlament Federacije BiH i Narodna skupština Republike Srpske formirat će vijeća nacionalnih manjina Federacije BiH i Republike Srpske, kao i savjetodavna tijela čiji će se djelokrug i način rada urediti entitetskim propisima.

IX - MEĐUNARODNI NADZOR I SARADNJA

Član 24.

BiH saradivati će i razmjenjivati iskustva sa vladama i institucijama zainteresovanih država, kao i sa međunarodnim institucijama, radi što potpunijeg ostvarivanja prava čovjeka i prava nacionalnih manjina.

X - KAZNENE ODREDBE

Član 25.

Na osnovu krivičnih zakona entiteta u BiH, zabranjena je i kažnjiva svaka radnja, podsticanje, organiziranje i pomaganje djelatnosti koje bi mogle ugroziti opstanak neke nacionalne manjine, izazvati nacionalnu mržnju, dovesti do diskriminacije ili stavljanja pripadnika nacionalne manjine u neravnan polođaj.

XI - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 26.

Republika Srpska i Federacija BiH donijet će i uskladiti svoje propise o pravima nacionalnih manjina, kao i druge zakone i propise u kojima se propisuju i štite prava nacionalnih manjina, sa ovim zakonom u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 27.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Sluđbenom glasniku BiH", a objavit će se i u sluđbenim glasilima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

PS BiH broj 24/'03
1.aprila 2003. godine
Sarajevo

Predsjedavajući

Predstavničkog doma

Parlamentarne skupštine BiH
Mariofil Ljubić, s. r.
Predsjedavajući

Doma naroda
Parlamentarne skupštine BiH
Velimir Jukić, s. r.